

CF Diskuse s ombudsmankou

1. Analýza volebního výsledku – kde se kroužkovalo a jak (H. Hajnová)
2. Reflexe osobních zkušeností lídrů a poslankyň, bezpečný prostor pro sdílení emocí (T. Hanajová)
3. Proč jsou ženy na čele důležité (Rovné šance)
4. Závěrečná diskuse (T. Hanajová)

1. Analýza volebního výsledku – kde se kroužkovalo a jak

- excel s výsledky jednotlivých krajů
https://docs.google.com/spreadsheets/d/1H2u6CJmzGHj28iZbkxtoeg_CQzmqHR7v/edit?usp=sharing&ouid=103290310644187466844&rtpof=true&sd=true (pro jednodušší interpretaci brána první desítka kandidátky - jak v původním pořadí, tak dle preferenčních hlasů)
 - Drtivá většina významných přeskoků byla realizována ženami.
 - cca 80% skokanů byly ženy (v rámci datasetu prvních desítek)
 - Nejde o náhodný jev:
 - ženy tvoří téměř 80 % všech kandidátů, kteří byli preferencemi výrazně vytaženi nahoru,
 - tento poměr se opakuje napříč kraji, včetně velkých i malých.
 - Gender zde není marginální proměnná, ale strukturální faktor preferenčního hlasování
 - výsledek posiluje hypotézu normativního / rámovaného kroužkování (např. kampaně „kroužkuj ženu“) a oslabuje tezi, že by šlo primárně o výběr na základě individuální známosti či regionální práce

TOP 5 Přeskoků napříč kraji

Pořadí	Kandidát	Kraj	Původní pozice	Skutečné pořadí	Skok
1	Michálek Jakub	Praha	36	5	31
2	Štruplová Michaela	Ústecký	24	10	14
3	Krejčíková Tereza	Ústecký	20	6	14
4	Lachová Aneta	Olomoucký	20	6	14
5	Klusová Zuzana	Moravskoslezský	16	5	11

5 největších propadů z pozice lídra

Pořadí	Lídr kandidátky	Kraj	Skutečné pořadí	Propad
1	Švagerka Michal	Jihomoravský	6	-5
2	Soumar Josef	Jihočeský	5	-4
3	Votápek Vladimír	Karlovarský	4	-3
4	Černohorský Lukáš	Moravskoslezský	3	-2
5	Bulíček Pavel	Královeshradecký	3	-2

ZÁVĚRY

- mechanismus kroužkování v těchto volbách přestal respektovat kandidátku jako hierarchii (lídrovská pozice neposkytuje jistotu zvolení)
- voliči jasně preferovali gender - kandidátky ženy navzdory vůli strany (strana ani kampaň nedokázali voliče přesvědčit o správnosti pořadí na kandidátkách)
- Data neprokazují, že úspěšní kandidáti:
 - byli nutně nejviditelnější v kraji,
 - měli nejsilnější osobní kampaň,
 - nebo disponovali nejsilnějším regionálním mandátem.
- RIZIKA
 - Oslabení motivace k práci v regionech: pokud se ukáže, že kroužky lze získat bez dlouhodobé viditelnosti.
 - napětí uvnitř kandidátek v budoucích volbách
- DOPORUČENÍ
 - Na čelo kandidátky dávat pouze kandidáty, kteří obstojí i bez pořadí
 - Ne „kvóty“, ale:
 - systematické posilování viditelnosti žen napříč kandidátkou,
 - práce s tím, že voliči na gender reagují – ať už z jakéhokoli důvodu.
 - Rozlišovat mezi:
 - hodnotou pro stranu (práce, loajalita, odbornost),
 - a preferenční volitelností (jak reagují voliči).

3. Proč jsou ženy na čele důležité

osm důvodů, které vedou voliče ke kroužkování/ křížkování žen

1. Nejde o genitálie, ale o rovnost šancí
 - Ženy nejsou zvýhodňovány kvótou ani kroužkováním – pouze dostávají šanci reálně konkurovat v prostředí, které dlouhodobě zvýhodňuje muže (v přístupu k médiím, sítím, financím či nominacím).
 - → Kroužek je korekce nerovnováhy, ne zvýhodnění.
2. Ženský hlas v politice chybí – objektivně
 - Ženy tvoří 51 % populace, ale v Poslanecké sněmovně tvoří 33 %.
 - → Pokud polovina populace nemá odpovídající zastoupení, demokracie nefunguje naplno.
3. Různorodost zlepšuje kvalitu rozhodování
 - Desítky výzkumů (např. OECD, Harvard Business Review) ukazují, že smíšené týmy – pohlavně, věkově i sociálně – dosahují lepších výsledků: mají širší spektrum informací, méně slepých míst a častěji dospějí ke kompromisu.
 - → Vyvážené zastoupení zvyšuje efektivitu, nikoli ideologii.
4. Politika není genderově neutrální
 - Zkušenosti žen se liší – zejména v otázkách péče, vzdělávání, násilí, zdraví či pracovních podmínek. Pokud v politice převažují muži, část agendy zůstává neviditelná.
 - → Nejde o to, že „ženy řeší ženské věci“, ale že vnáší jiné úhly pohledu, které jinak chybí.
5. Ženy už dávno prokázaly kompetenci – jen nedostávají prostor
 - V Česku ženy převažují mezi vysokoškolačky, vedou výzkumné týmy, firmy i samosprávy. Přesto se do vrcholné politiky dostane jen zlomek z nich.
 - → Kroužkování je způsob, jak otevřít dveře schopným lidem, kteří se do čela jinak nedostanou kvůli setrvačnosti systému.
6. Lidé chtějí víc žen v politice
 - Podle průzkumů (např. Median 2021, Fórum 50 %) považuje 59 % Čechů zastoupení žen za nedostatečné a 62 % podporuje aktivní kroky k jeho zlepšení.
 - → Kroužkování není elitářský projekt, ale odpověď na přání většiny společnosti.
7. Země s vyšším zastoupením žen mají nižší míru korupce
 - Srovnávací studie (Swamy et al., Journal of Economic Behavior & Organization, 2001; Transparency International, 2019) potvrzují, že tam, kde jsou ženy v politice více zastoupené, je menší prostor pro klientelismus a korupční sítě.
 - → Vyvážené zastoupení podporuje větší transparentnost a důvěru v instituce.

8. Viditelnost žen mění kulturní normy

- Když veřejnost vidí ženy v roli poslankyň, ministryní či starostek, mizí stereotyp „politik = muž“. To má dlouhodobý výchovný efekt pro mladé dívky i chlapce.
- → Nejde o symboliku, ale o investici do budoucí rovnosti a občanské kultury.